

Izhaja, izveniški ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica ... knjižnica ...
 Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopolni naj se pošiljajo uredništva ...
 plaša se ne sprejemajo, rokopol se ne vračajo. — Ode ...
 Prof. F. Perlo. — Lastnik tiskarne ...
 znaša za mesec L 7.—, 3 mesec L ...
 Za inozemstvo mesečno 5 lir v ...

O srednjih šolah

(Nasveti in pojasnila starejšim šoloborilcem in otrokom.)

Težko so danes in težko je slovenskim študentom svetovati, kam naj vpišejo svoje otroke. Zacetek sprejemnih izpitov za prihodnje šolsko leto je pred vratmi. Radi tega bomo v več zaporednih člankih skušali pojasniti našim čitateljem precej zahtevno vprašanje srednjih šol po znani Gentilejevi reformi. Podali smo glavne misli že pred letom dni, toda ravno kar je izšel nov odlok-zakon, ki temeljito spremeni vse odredbe glede učencev, izpitov in pristojbin.

Ponovno bomo obrazložili, kakšne vrste srednjih šol obstojijo, kaj je njihova svrha, kakšen je ustroj in kakšni so pogoji za sprejem.

Srednje šole so dveh vrst: prve in druge stopnje. Prve stopnje so: dopolnjevalna šola, gimnazija, nižji oddelek tehničnega zavoda, nižji oddelek učiteljske šole.

Druge stopnje so: licej, višji oddelek tehničnega zavoda, višji oddelek učiteljske šole, znanstveni licej, dekliški licej.

Gimnazija in licej tvorita nekako organizacijo enoto, ki odgovarja naši prejšnji klasični gimnaziji z latinščino in grščino. Ta tip šole je namenjen klasični izobrazbi in pripravlja učence za vstop na vseučilišče in druge visoke šole. Gimnazija obsega pet letnikov in se deli v nižji oddelek s tremi in višji z dvema letnikoma. Licej ima tri letnike. Šole tega tipa ni nobene ne s slovenskim, ne z hrvaškim učnim jezikom. Z italijanskim učnim jezikom so v Gorici, Kopru, Pazinu, Puli in Trstu (tukaj dve); samo gimnazija je v Opatiji.

2) Tehnični zavod daje zaključeno izobrazbo za gotove praktične poklice. Nižji oddelek odgovarja se najbolje nižjim štirim razredom prejšnje realne gimnazije, višji oddelek, ki obsega takisto štiri letnike, pa je strokovna šola ali trgovska ali zemljemerska. Popolni tehnični zavodi s trgovskim značajem in z italijanskim učnim jezikom so v Gorici, Puli, Rovinju in Trstu. (V Gorici je tudi oddelek za zemljemerstvo). S slovenskim učnim jezikom je samo nižji oddelek na tehničnem zavodu v Vidmu. Toda tudi temu so šteta leta, kajti že ob rojstvu mu je bila zakonito določena hitra smrt.

3) Učenci, ki so dovršili nižji oddelek tehničnega zavoda in se nameravajo posvetiti vedam (matematiki, fiziki, kemiji, prirodoslovju) ali medicini, vstopijo lahko v znanstveni licej, ki obsega štiri letnike. Tak zavod, z italijanskim učnim jezikom seveda, je samo v Trstu.

4) Učiteljske, ki skrbijo za učiteljski nastavek, sestoji iz dveh oddelkov. Nižji oddelek s štirimi letniki daje splošno izobrazbo in pripravlja tudi za vstop v dekliški licej. Višji oddelek s tremi letniki pa je strokoven in pripravlja gojenice in gojenke za učiteljski poklic na ljudskih šolah. Učiteljske s slovenskim učnim jezikom, vsaj na papirju, je v Tolminu. Druga učiteljska so v Gorici, Poreču in Trstu.

5) Ravno kar omenjeni dekliški licej odgovarja višjim razredom prejšnjega dekliškega liceja in traja tri leta. V njem se izobrazujejo dekleta, ki se ne mislijo po dovršenih študijah posvetiti nobenemu poklicu ali visokošolskemu študiju.

6) Prehodno obstojita še zadnja dva letnika prejšnjega realnega, med njimi tudi slovenske realne v Idriji.

7) Kot nekaka nižja srednja šola, zaključena zase, po učnem načrtu bolj sorodna meščanskim šolam z izrazitim strokovnim značajem posluje triletna nadaljevalna šola. Take šole so v Gorici, Lošnju, Puli in Trstu, seveda samo z italijanskim učnim jezikom. Ker nimajo absolventje teh šol primerne izobrazbe za prestop v kakor drugo srednjo šolo, so dodali n. pr. nadaljevalni šoli v Trstu še četrty letnik, kjer se pripravljajo dijaki za prestop v drugo šolo in se vežbajo zlasti v latinščini.

Latinsčina je namreč obvezen predmet navsez omenjenih tipih šol razen na nadaljevalni šoli.

Za vstop v prvi razred katerekoli tipa omenjenih šol ali oddelka je predpisan sprejemni izpit. Za vstop v katerikoli drugi razred pa sposobnostni izpit (esame di idoneità).

Prvi termin za izpite se vrši meseca julija, drugi v prvi polovici oktobra. Slednji pa velja samo za one učence, ki imajo ponavljajo izpit ali ki niso mogli delati ali končati izpita v prvem terminu.

Ker pa je število srednjih šol posameznih tipov precej omejeno, ker je število dopolniteljskih celotnih tečajev tudi omejeno in ker je končno omejeno tudi število učencev v posameznih razredih na 35, svetujemo, da se prijavijo vsi k izpitu že v prvem terminu, kajti pri končnem sprejemu se vpoštevata tudi termin, v katerem se je delal izpit.

Sprejemni izpit za prvi razred gimnazije, nižjega oddelka tehničnega zavoda ali učiteljske, je eden in isti, toda ob sicer enakih okoliščinah ima pri sprejemu prednost tisti učenec, ki je prestal sprejemni izpit na šoli tistega tipa, kamor želi vstopiti. Za sprejem v 1. razred gimnazije, nižjega oddelka tehničnega zavoda ali učiteljske lahko dela učenec izpit na katerikoli šoli omenjenih tipov. Če pa hoče n. pr. biti sprejet v gimnazijo, ima prednost pred drugimi kompetentni, ako je prestal izpit na gimnaziji, in ne na tehničnem zavodu ali učiteljski. Sprejemni izpit na dopolnjevalni šoli velja samo za vstop v isto, pač pa sme učenec

v oktoberskem terminu dopolniti ta izpit za sprejem v kak drugi tip šole.

Izpitni se imajo vršiti, kakor rečeno, meseca julija. V mestih pa, kjer se vršijo zrelotni iz usposobljenosti izpiti, kakor v Trstu, se lahko vršijo sprejemni in sposobnostni izpiti že v zadnji tretjini meseca junija.

Vsaj petnajst dni prej pa se morajo že vložiti prošnje za priustitev k izpitu. Radi tega naj sledijo prizadeti učenci in starši pazljivo tozadevnim obvestilom v našem listu. Za dekliški licej potebe omejen rok n. pr. že 5. junija.

Učenci, ki hočejo delati sprejemni izpit za 1. razred, in privržiti, ki hočejo delati sprejemni izpit za katerikoli razred, morajo predložiti ravnatelju dotičnega zavoda prošnjo na kolikovanem papirju, opremljeno s sledečimi listinami: krstni list, izkaz o osebni identiteti (poštna izkaznica, potni list ali drug enakovreden izkaz), izkaz o predpisani predizobrazbi, spravečo o cepljenju koz, potrdilo o vplačani pristojbini ali izkaz o pravici do oprostitve. Ako je prosilec mladoleten, mora biti prošnja podpisana od očeta ali njegovega namestnika.

K sprejemnemu izpitu se lahko prijavijo učenci, ki dovršijo v tekočem šolskem letu deseto leto.

Učenec si lahko prosto izbere sedež za izpit, ne more se pa prijaviti k izpitu na zavodu, če ga učenec jezik ne odgovarja jeziku, v katerem se je učenec učil.

Poslanica senata na kralja ob priliki 25-letnice njegovega vladanja.

RIM, 1. Posebna komisija v senatu, v kateri sedijo on. Tittoni kot predsednik, nadalje sen. Gentile, Barzilai, Berenini, Diaz, Facta, Luzzatti, Scialoja, Thaon di Revel in Boselli, je sestavila poslanico na kralja ob priliki 25-letnice njegovega vladanja. Poslanica posebno poudarja okolnost, da je Viktor Emanuel vladal, ko so op. zmagi pri Vittorio Veneto bili priključeni k Italiji Trst in Trident.

Se je čas za naznanitev dohodkov, podvrženim dopolnilnemu davku.

RIM, 1. Finančni minister je sporočil vsem prefektom, da bo finančna intendenca vpoštevata tudi ona naznanila za dohodninski dopolnilni davek, ki bodo vložena do 10. junija.

Ustanovitev kvarnerske škoije.

REKA, 1. Včeraj se je v tukajšnji stolnici vršila svečana proslava povišanja Reke v kvarnersko škoijo. Sedanji apostolski upravitelj mons. Sain bo opravljal škofovske posle.

Pogajanja med Jugoslavijo in drugimi državami.

BEograd, 1. Pogajanja med jugoslovensko in grško delegacijo za sklenitev pakta prijateljstva med obema državama, ki so bila za par dni prekinjena, se danes zopet začne.

Včeraj dopoldne je nadaljevala jugoslovensko-romunska konferenca svoje delo pod predsedstvom pomočnika prometnega ministra Avramovića. Jugoslovenska delegacija je izročila romunski načrt treh konvencij, na podlagi katerih se ima urediti promet med Jugoslavijo in Romunijo. Pri tej priliki se je ugovorilo popolno soglasje v načelnih stališčih. Včeraj popoldne se je začela debata o podrobnostih. Izdan je bil službeni komunik, da potekajo pogajanja povoljno in da bodo kmalu končana.

Ker je bila med Francijo in Čehoslovasko sklenjena konvencija o letalstvu, je verjetno, da pride v najkrajšem času tudi do take konvencije med Francijo in Jugoslavijo.

Glavni tajnik posvetovalne komisije za tranzitna vprašanja pri Zvezi narodov, Robert Has, je prišel te dni v Beograd na povratku s svojega inspekcijskega potovanja po Nemčiji, Poljski, Litvanski in Romuniji. Z njim je prišel tudi glavni tajnik komisije za ureditev prometa po Renu, Hosti. Oba bo gospoda so pozdravili na kolodvoru zastopniki prometnega in zunanjega ministra. Informalno sta se o prometnih razmerah v Jugoslaviji in posebno o rečni plovbi. Nato sta zopet odpotovala iz Beograda.

Konflikt med Avstrijo in Rusijo.

DUNAJ, 31. Moskovski poročevalec lista «Neue Freie Presse» poroča, da se v merodajnih krogih komisariata za zunanjo politiko smatrajo dosedanje izjave avstrijskega zunanjega ministra dr. Mataja za nezadovoljive. Sovjetska vlada namerava odpisati na Dunaj protestno noto, ki bo sestavljena v prijateljskem tonu, vendar pa bo odločno zahtevala zadoščenje.

Beneš proti priključitvi Avstrije k Nemčiji.

NEWYORK, 31. «New-York Times» objavlja razgovor s čehoslovanskim zunanjim ministrom dr. Benešem, ki se izjavlja proti priključitvi Avstrije k Nemčiji. Med drugim veli dr. Beneš: Prepoved priključitve je kršitev samoodločbe narodov, vendarle pa mora Avstrija pristati na to, ker bi sicer za Srednjo Evropo nastale velike politične nevarnosti. Avstrija mora živeti pod sedanjimi pogoji. Lahko trdim, je dejal dr. Beneš, da bo Avstrija živila pod ugodnimi pogoji. Z ozirom na preteklo zgodovino smo upravičeni zahtevati, da Avstrija v interesu evropskega miru doprinese to žrtve in da se odreče priključitvi k Nemčiji, čeprav želi večina prebivalstva Avstrije združitev z Nemčijo.

Velika demonstracija proti policiji v Parizu.

PARIZ, 1. Sinoči sta se sprla na ulici dva delavca. Nekaj policaj jih je hotel ločiti, toda ostali prijatelji prepirajočih se delavcev so se vrgli na agente in ga pričeli tepsti. Tedaj je prišlo agentu na pomoč več drugih agentov, toda delavci so jih sprejeli s kamenjem. V trenutku se je razvila demonstracija kakih tisoč ljudi, ki so prikorakali pred policijsko hišo. Končno pa se je posrečilo policiji razpršiti demonstrante ter jih nekaj aretirati. Več policistov je bilo ranjenih.

Beneš v Parizu.

PARIZ, 1. Čehoslovakijski zunanji minister dr. Beneš je prišel v Pariz. Razgovorjal se je z Larouchenom in g. Bertelothom.

O namenu Beneševih potovanj se vršijo najrazličnejša uganjanja. Nekateri pariski listi poročajo, da je to potovanje v zvezi z razmatiranjem zaveznikov glede garancijskega pakta.

Umor na plesu.

MARSEILLE, 1. Sinoči je na plesu v Estaque Rieu nek Italijan, star 31 let, izstrelil več strelcev proti neki Bianca Gandolfo, stari 23 let, ki je ostala na mestu mrtva. Morilec, ki se imenuje Orlan to Del Re, je bil aretiran.

De Pinedo v Avstraliji.

LONDON, 1. Italijanski letalec De Pinedo je dospel v Broome v Avstraliji. PORTENTANT, 1. Iz Broome je tusem dospel letalec De Pinedo.

Radi binkoštnih praznikov je moralo telefonsko poročilo iz Ljubljane izostati.

Boji Francozov v Maroku

Jesen lanskega leta so se Španci umaknili do obzreja pri Centi, Tangerju, Laracheju in Melilli ter prepustili rifanskim Kabilom ostalo ozemlje protektorata na jugu do francoske meje. Abd-el-Krimovemu častilepu je bilo za trenutke zadoščeno in mogče bi bilo prišlo po desetletnih osvobodilnih bojih zopet enkrat do miru v deželi, ako ne bi bili življenjski viri rifanske države na vseh straneh izpodrežani. Nove postojanke Špancev so kraljevo zelo močne in onemogočajo rifanskim plemenom vsak dohod z morja. Je to stalna blokada dežele, katere je postala tudi za tako primitivne ljudi, kakor so Kabili, neznosna. Radi tega je skušal Abd-el-Krim prodreti proti Tangerju ter vzpostaviti zvezo s tem narodnim pristanščem. To pa se je ponušilo in k izključitvi od morja se je pridružil po vojni in slabi žetvi v notranjosti še beda. V teh okoliščinah je ostala le še ena pot za dobavljanje živil. Francozi so v zadnjem letu zasedli se na jugu meje protektorata ležeca ozemlja, ki so deloma zelo rodovitna. Skozi to pokrajino se vije zelo važna prometna zveza, okrožnica železnica Alžir-Taza-Fes, za katere zaščito so bile kakor svojčas v Bosni in Hercegovini postavljene čuvajnice. Te čuvajnice so opremljene s puškami in z municijo in tako postavljene, da lahko z orožjem obvladujejo vmesne prostore. Meja sama ni bila tu nikoli točno določena in se more le približno ugotoviti po ozemljih posameznih plemen. Tako je tudi dvomljivo, komu da pripada ozemlje Benija Zerna ali reki Uerga, katerega niso mogli Francozi dosedaj zasedeti. Klici na pomoč napol izlakanih rifanskih plemen, sosedov te razmeroma rodovitne dežele, so očividno povzročili, da je odpisal Abd-el-Krim tjakej svojega brata z vojnimi silami. Ahmed je prodiral do francoskih postojank, ki štiti železniško progo, pri čemer so bile posamezne čuvajnice izolirane in popolnoma odrezane od ostalega sveta. Pri tem so — kakor se zdi — posamezne tolpe vrle tudi v notranjost francoskega protektorata ter pozvale že podvržena plemena, naj se priključijo Rifancem.

Vpad Kabilov sicer ni dobil Francoze nepripravljene, vendar pa je spravil okupacijske čete v neprijeten položaj. Hriboviti, od globokih sotesk prepleteni teren je idealno pozorišče za majhne boje svoje domaćije vajenih in zelo hrabrih urojenec. Prestiž Francozov pred tem je zahteval takojšnji dejani. Marshal Lautey je pohitel sam v ogroženo pokrajino ter zbral takoj okoli sebe vse razpoložljive francosko-marokanske čete ter nekoliko alžirskih bataljonov, vsega skupaj kakih 45.000 mož. O operacijah samih prihajajo le skromna poročila, iz katerih izhaja, da se glavni boji razvijajo v prostoru Wezzana (južno od Sezuana) in Tisse na brežjih rek Werga in Leben. Jedro tvorijo tri kolone, ki so sestavljene iz najrazličnejših čet in katerim poveljujejo generali Colombat, Freydenberg in Cambay, vsi trije zelo dobri poznavalci dežele. Vstasi so bili energično napadeni, od letalcev bombardirani, deloma so bili vrženi iz linije francoskih predstraž pot meji protektorata nazaj. Proti koloni Cambay so pa menda Kabili dosegli majhen uspeh. Vseled ponovnega vpadanja vstajških tolpe v hrbet Francozov se more pričakovati, da ne bodo boji tako kmalu prenehali. Po najnovejših poročilih se je Francozom pod generalom Chambrunom ob zgornjem toku Werga posrečilo odbiti ljute napade Kabilov. Vendar pa si radi čisto posebnih lastnosti te voje ni mogče ustvariti prave slike o položaju. Kabili so jako dobro oboroženi, imajo izborno vodstvo in razpolagajo s topovi, strojnicami in letali. Francozi so pritegnili ojačenja ne samo iz Alžirja, ampak tudi iz domovine, odkoder so jih dirgali preko Maršaila v Afriko. Z ozirom na različna poročila glede zadržanja čet je francoska vlada odredila, da morajo vse objave vojskega značaja iti skozi cenzuro. Iz tega bi bilo sklepati, da se operacije ne razvijajo tako naglo in enostavno, kakor bi bil kdo spočetka mislil. Težko je pa danes soditi, kakšen sad bodo prinesle začete operacije. Po oficijelnih izjavah gre morda le za to, da se preneženo vpadli Kabili in da se osigura protektoratska meja. Zna se pa tudi zgoditi, da nastane valed avanturističnega napada Rifance morda še kakšna akcija mednarodnega pomena.

Kakor sedaj kaže, bodo dospela ojačenja zadostovala ne-le v obrambo severne fronte

proti vpadom, temveč tudi za začetek koncentrične napada proti Kabilom, ki so se doslej umikali odločilnim borbam in so bili njihovi zadnji napadi usmerjeni proti zvezam Francozov z Alžirjem.

III. sovjetski kongres

Glasom sovjetske ustave spada k najvažnejšim nalagam sovjetskega kongresa, da določa splošne črte politike sovjetske Rusije za bližnjo bodočnost. Če si osvežimo spomine na zadnja zasedanja kongresa in si predočimo sliko zadnjega kongresa, moramo reči, da praksa, ki se je udomačila, zožuje to ustavno načelo, da postajajo sovjetski kongresi vedno bolj na eni strani slavnostna zborovanja z nad 2000 delegati, na drugi strani pregled vladnih okredb v prošlem razdobju in kvečjemu odobravanje iniciativ, ki pa prihajajo izključno le od vladne klopri. V vsem času kongresa, pri vseh točkah njegovega programa, se ni oglasil nih eden iz vrst običajnih delegatov, ki bi naglašal ravno to načelo ustave; nikdo, ki bi se bil ravnal po njem in ki bi bil spravljal kaj novega v delovni program kongresa. Celotno med poročili na kongresu, ki so se tikala zelo važnih vprašanj, je imel nekaj na sebi edino nastop komisarja Čičerina. Pa tudi ta je zvenel deloma le kot potrdiven prejšnje črte, po pretežen delu pa je označil smernice za bodočnost. Če omenimo še nadaljnje pospeševanje industrijske produkcije, smo takorekto izčrpali vso iniciativo, ki je prišla od kongresa.

Od Leninovih časov sem ne določajo kongresi politike sovjetske vlade, ampak jo morajo le odobravati. To politiko določajo vse drugi činitelji, oddaljeni od pojma sovjetske demokracije in ki se opirajo na načelo vlade močnih osebnosti. To poniževanje kongresa na govorniški oder, s katerega morajo delegati ali izrečki hvala vladni politiki, ali predlagati pritombe radi zgrešenih ukrepov na polju malih krajevnih interesov, mora neizbežno v bližnji bodočnosti dovesti do spremembe nalog sovjetskih kongresov, ki bo očividno obstajala v tem, da kongresi, ki se bodo sklicevali v daljših presledkih in ob posebnih prilikah, postanejo neka vrst slavnostnih zborovanj skupne zveze na mesto delovnih kongresov s pravico do iniciativ. Krčenje nalog kongresa je najbolj tipično spoznanje, ki smo ga odnesli z zadnjega zborovanja.

Najbolje kaže na to tudi razvoj funkcij centralnega izvrševalnega odbora. Ta aparat je narastel sedaj s svojimi člani in namestniki na 834 oseb, katerih funkcija traja vso enoletno volilno periodo. Ob praksi sovjetske vlade, po kateri se vsakdo, ki na kongresu ali v svoji guberniji kaže posebne sposobnosti, voli ali v centralni odbor, ali pa je prišljen k molčanju — je jasno, da ta korporacija predstavlja jedro sovjetizma, ki ne potrebuje več kake dejanske korekture od strani kongresa, temveč kvečjemu le formalno odobravanje.

Sicer je bil potek posvetovanj kongresa povsem neoporečen v formalnem pogledu. Poročila vseh voditeljev so bila sijajno izdelana ter so bila podana na najpopolnejši način. Kljub velikemu optimizmu, s katerim so ob takih prilikah prežeta oficijelna poročila, je bil to pot vmes tudi kak realističen opis. Posebno poročilo Kameneva, ki je tvorilo takorekto višek kongresa, se more — ker se je nanašalo na poljedelstvo

— označiti kot trezen dokument. Pa tudi vel drugi govorniki so opustili svoje velike besede in mnogobetajoče fraze, ter se prešli h konkretnemu govoru. Njihova izvajanja so bila tako priprosta, da so odgovarjala osrednjemu kongresu in so vzbujala zadovoljstvo. Nastop Sokolnikova je bil le javna produkcija finančnika in računarja, ki z zadovoljstvom gleda na malo čudo, ki ga odstavlja: stalno, polnovredno novo sovjetsko valuto in na proračun dveh in pol milijard brez primanjkljaja.

Predsednik ljudskih komisarjev. Rykov je rabil v svojih izjavah in vnanji politiki precej ostre besede, posebno, ko je izrazil svoje razočaranje radi nepojasnjenega razmerja do Francije. Čičerinovo (ministra za vnanje stvari) poročilo je imelo očividno namen, da popravi ta zalet Rykova. To je bilo vidno posebno v tistem delu govora, ki se je nanašal na Francijo. Iz Čičerinovega ekspezoje je treba podčrtati zlasti besede: «Stopamo v razdobje mirnega dvojnega gospodarskih sistemov», pri čemer pa se moramo zavedati, da ta dvojni ne pomeni še sodelovanje ter da je vsaj za čas njegovega trajanja izključno vsako prijateljstvo strank, ki so v boju.

Zelo poučna je bila tudi mala razprava o narodnostnem upravljanju, ki jo je po referatu Kalinina sprožil Larin. Sovjetska Rusija je menila, da je to vprašanje že rešila s samo ustavitvijo nekoliko avtonomnih republik. Zdi se pa, da se je ob teritorialni mešovitosti v Rusiji s tem enostavnim postopanjem ustvarilo precej manjšinsko vprašanje in čudno je pri tem, da ravno Rusi in Ukrajinci — torej najštevilnejši narodnosti — štejejo največ manjšin in da najbolj trpijo pod narodnim pritiskom. Narodnih republik in ozemelj ne tvori namreč istosredno prebivalstvo in tako more prihajati do takih pojavov, da na vlado došli Ukrajinci, Tataři, Baskiri, Kirgizi itd. zatirajo druge narodnosti in izvajajo nasilje na njih. Ena teh republik je izdala celo naredbi, naj se noben Rus ne voli v sovjet. Čeprav Rusi, živeči v republikah, tvorijo kakih 30 odstotkov. Delegati so se nemalo čudili temu, in vsi udeleženi činitelji so zahtevali, naj se to popravi. Ali še vedno je veljaven tisti rek: «Baskirija je daleč in predsedstvo centralnega izvrševalnega odbora je višoko».

Veliko pozornost je vzbudilo vprašanje Trockega, to pa več na hodnikih, nego na kongresu samem. Pozdrav Trockemu v predsedstvu kongresa je bil sijajen, toda Trocki ni nikakor reagiral na to in se sploh ni udeleževal razprav kongresa, izveniški le poročilo Rykova. Trocki hoče, da ga stranka rehabilitira, predno bo zopet posvečal svoje sile javnemu delovanju. To pa se bo moglo zgoditi šele na 14. strankinem kongresu, ki bo na jesen. Do tedaj ostane mračni Trocki, kakor je bil na kongresu, zagonetka in predmet za uganjanja radovednežev.

Njegov naslednik Frundze je imel na kongresu svoj prvi nastop. Prireditev je bila sijajna. Velika večina delegatov je ravno dovršila svoja dela v komisijah, lože so bile polne učencev vojaških šol. Kje je pravi in dobro disciplinirani vojak, ki ne bi ploskal svojemu najvišjemu poveljniku ter mu prirejal ovacije?!

Posneli smo ta opis iz zanimivega in poučnega poročila stalnega moskovskega poročevalca I. E. Šroma v «Prager Presse».

DNEVNE VESTI

Dvojna obletnica slovenskega novinarja

Dne 26. maja je praznoval gosp. Rasto Pustoslavšek, glavni urednik «Slovenskega naroda», 50-letnico svojega rojstva in 22-letnico svojega novinarskega poklica. Kot človek je jubilar, kakor se pravi, v najlepših moških letih, po dobi svojega novinarskega delovanja pa ga moramo že šteti v starejšo garbo. Ob priliki te dvome obletnice je prišlo Rastu mnogo prisrčnih čestitk od različnih strani, sosedno tudi od reprezentativnih osebnosti slovenskega javnega življenja. Saj je, čeprav zvest svojim političnim smernicam Rasto Pustoslavšek lubezniv kolega tudi napram stanovskim tovaršem drugega političnega mišljenja in vsehakor dobrodušen in prijeten družabnik. V prijetnem spominu so nam dnevi, ki smo jih na raznih prireditvah v Sloveniji, v drugih jugoslovanskih krajih in zlasti pri bratih čilih preživljali s Pustoslavškom izvršili skupno žilno nalogu novinarskih poročevalcev. Blag in lubezniv kot družabnik in kot stanovski tovariš je bil vedno na roko vsakomur. Pred vsem pa je jubilar izgled veselja, požrtvovalnega novinarja z živo zavestjo dolžnosti svojega poklica. V letu 1819 je — po pokojnem Miroslavu Malovrh — definitivno prevzel glavno uredništvo «Slov. Naroda». Kdor se more — kakor je potrebno — ob takih prilikah povzdigniti nad neizbežna navskrivanja v političnih bojih, ne more drugače, nego da Rastu Pustoslavšku povodemo tega dvojnega jubileja, prisrčno nudi prijateljsko roko ter mu čestita iskreno. Tem mnogoštevilnim čestitkam se pridružujemo tudi mi z željo, da nam ostane Rasto Pustoslavšek še dolgo vrsto let drag, mil in cenjen stanovski tovariš. (Ta naša čestitka je nekoliko zakasnela po neželbi pomoti).

Hrvatski novinar v albumu zločincev

V petek je bil naš novinarški tovariš, g. Ivan Stari, odgovorni urednik «Istarske Rijče», pozvan na kvesturo. Iščočli so mu dva dekreta o dvakratni zapletbi rečenega lista in sicer radi uvoznika od 24. maja 1925 z naslovom «Dvadeset i četvrti maja» in domače vesti v številki od 28. maja «Prometne in progosti». Potem so ga odvedli v drugo sobo, kjer je fotografirali atele. Fotografirali so mu obraz od spredaj in od strani z velikim likom na rami s napisom: Stari Giovanni No

302. Tako je prišel Stari v album zločincev, čejar sliko bo imel vsak orožnik v Julijski Krajini, posebno pa v Istri.

Navedli smo suha dejstva. Pripomniti pa moramo, da je tudi tako postovanje s slovenskim človekom, ki ni zagrešil nič drugega, nego da vestno vrši svojo novinarsko dolžnost pri narodnem glasilu našega ljudstva, ponoven dokaz o — da ne zapošemo ostrije besede — nedobrotosti sedanjega režima napram Slovanom v Julijski Krajini. V tem postopanju z našim javnim delavcem je tista usodna pregreška, na katero mi vedno opozarjamo in naglašamo, da ne pridobiva src, marveč jih odtujuje. G. prefekta bi pa vprašali, ali bo tudi vest o tem odloznom dogodku označal tako tendenciozno in izmišljen? Ko ugotavljamo ta dogodek, nam ne gre le za prizadetega novinarja in samo za naš novinarski stan, marveč tudi za nekaj višjega, kar tudi oblasti ne bi smeli prezirati: za dejstvo, da taki dogodki naravnost nasprotujejo stremjenju po pomirjenju duhov. To je obžalovanja vredno tem bolj, ker vse javno delovanje rečenega novinarja ne daje nikake opravičbe za tako strogo postopanje, razun, če so gospodje na stališču, da sta že lubezen do svojega rodu in delo zanj nevarna za državo in nje interese. Naše uverjenje pa nam govori ravno nasprotno. Kdor se bori za pravice našega ljudstva, torej za to, bo to ljudstvo moglo zadovoljno živeti v tej državi, deluje tudi za važnost države na tem obmejnem ozemlju. Tudi s tega vidika globoko obžalujemo opisano postopanje z Ivanom Starim.

Vnanji glasovi o sestanku Mussolini-D'Annunzio

Kar pada z ozirom na sestanek Mussolini-D'Annunzio posebno v oči, je, da so poročila o tem sestanku vredkem soglasju toliko, glede pojavov, kolikor v uganjanju o pomenu in namenu tega obiska. Vsestransko se posebno podčrtujejo da so besede, ki sta jih oba ta moža ob tej priliki namenila fašistovskemu taboru in vsaj italijanski javnosti, potem njih izjavljajo pozdrav kralju in odgovor tega poslednjega, izlasti pa pozivi k pomirjenju duhov: izraz želje, da bi se napravil konec sedanjih vihrastih in političnega sovraštva. Tako naglašano n. pr. dunajski «Neue Freie Presse», da iz skrivnostnega pozdrava D'Annunzija zveni želja iajširših krogov Italije, da

bi sprava med tema dvema možema pomenila korak k ublaženju napetosti med duhovi. Najzanimivejša med vsemi pojavi se zdijo duhovni listi besede D'Annunzija zbranih listov: ko so mu viharno pritrjevali: "Dovoli! Dovolj! Vsi Italijani morajo ozdraviti od strasti hrupenja in le prerazločnih prireditve. Vi ste nov rod, toda to pomeni, da bi ostali podvrženi pogreškam starega!"

D'Annunzio list beleži tudi vest, da se D'Annunzio povodom vladarjevega jubileja postavi za celo sedaj razcepjenih bojnikov, da jih zopet združi. Nadalje beleži vest, da je hotel Mussolini slišati nasvet D'Annunzija glede podpravljenja sindikatov, ker se je D'Annunzio pokazal za to nalogo neka izkustva pri izdelavi statua za Reko. Kar sta — pripominjati rečni list — Mussolini in D'Annunzio sicer razpravljala med seboj, se drži zopet tajno.

„Neue Freie Presse“ omenja tudi izjavo nekega zastopnika vojnih invalidov, da je bil govor o položaju v Trentinu pripombo D'Annunzija, da ravno zato ostane na Gardskem jezeru, da bi mogel od blizu opazovati dogodke v južnem Tirolu. Kar se tiče presojanja zunanje-političnega položaja, da vlada popolno soglasje med Mussolinijem in D'Annunziji, v tej zvezi da je zanimiva ugotovitev, da je zanimiva ugotovitev, da je Mussolini naslednjega dne po razgovoru z D'Annunzijem izjavil nekemu zastopniku francoskega tiska, „da Hindenburg ne pomeni sedaj nikake nevarnosti za Italijo, zgoditi pa bi se moglo pomene!“

Zaključek: naj izvestna glasila oporekajo, kolikor hočejo, da bi Mussolinijev obisk pri D'Annunziju imel tisti namen, ki se mu pripisuje — namen prošnje za pomoč od strani pesnika —, vnani svet je uverjen o nasprotjem.

Poljski tisk o Jugoslaviji

Poluradno glasilo poljskega ministrstva za zunanje stvari, „Kurjer Poljski“, je objavilo neki razgovor z jugoslovanskim ministrom Simićem, ki že čisto leto posluje v prestolnici poljske republike. Jugoslovanski delegat je ugotovil, kako je, ko je pred petimi leti prišel v Varšavo, opažal, da sta se do sedaj poljski in jugoslovanski narod le malo poznala. Trdi pa, da se je mnogo napredovalo v tem pogledu. V obeh deželah so se osnovala kulturne in gospodarske institucije z nalogo vzajemnega poučevanja. Nadaljnemu sporazumevanju so mnogo koristili vzajemni obiski, druženja, novinarje, znanstvenikov, parlamentarcev in akademikov. Med obema državama ni nikakih spornih političnih vprašanj, niti nesoglasij. V skupnem interesu je točno izvrševanje mirovnih pogojev. Tudi na gospodarskem polju moreta oba naroda kaj pozitivno sodelovati. Sam minister Simić odputuje v Jugoslavijo, kjer predloži vladi nekoliko predlogov v namen razširjenja dosedanjih gospodarskih stikov med Jugoslavijo in poljsko republiko. Poljski tisk kaj pristočno pozdravlja odhod uglednih kulturnih delavcev v Jugoslavijo, kjer bodo njihova predavanja služila v stanju poljske kulture. Varšavski znanstveni svet pričakuje od te akcije velik uspeh, toliko v smeri splošne kulturne, kolikor tudi v polju slovenske vzajemnosti. Najstarejši poljski dnevnik „Gazeta Warszawska“, je objavil dne 22. maja obširen članek publicista V. Dresslerja „Idea jugoslovanske-balkanske federacije“. Isti pisec piše posebej o današnjih jugoslovanskih razmerah tudi v dnevnikih „Kurjer Poznański“, „Słowo Polskie“, „Dziennik Poznański“ itd.

Koncert zbor „Učiteljske zveze“ v Nabrežini

V nedeljo se je vršil v Nabrežini napovedani koncert zbor „Učiteljske zveze“ ob mnogostevilni udeležbi nabrežinskega občinstva kakor tudi številnih gostov iz vseh bližnjih vasi. Dvorana kavarne — kina „Aurisa“ je bila polna poslušalcev, ki so prihiteli, da slišijo ta naš močnejši in sijajni pevski zbor. Kljub temu da se je zbor širil skoraj na polovico članov, je pokazal preteklo nedeljo, kaj zmora poštovanost in ljubezen do napredka. Omeniti moramo tudi dejstvo, da so nekatere boljše moči manjkale (par sopranov in en bas). Učiteljski pevski zbor je pod vodstvom energičnega in neumornega mojstra g. Srečka Kumarija šel preko vseh ovir pogumno k izvršitvi pestrega in zares umetniškega programa. In reči moramo, da je bil trud poštovanost in ljubezen do napredka, ki je bil v tem pogledu poročilo od strokovnjake strani, katero objavimo, čim ga doblimo. Za danes naj torej ostanemo pri splošnem vtisu, kateri je bil najpogostnejši.

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA:

Moč preteklosti

Roman v treh delih.
Iz rušnice prevedel Ivan Vouk.

Kolena so se ji šibila, a v sobi Pavla Borisoviča je morala sedeti, da bi zbrala moči. Zaklenila je vrata, da bi nihče ne mogel notri, nato sta se vrnila v sobo Helene Aleksandrovne.

Mišelj je ravnokar odprl oči, toda bil je v takem stanju, da ga je mati hotela spraviti v posteljo. Larisa Arkadjevna je sedela še vedno na divanu in trepetala, kakor bi imela mrzavico, ko je pa slišala o Valerijini smrti je padla v nezavest.

Ko je Mišel legel, sta Lolo in Severia pomagali materi, ki si je prizadevala spraviti k sebi Lariso Arkadjevno. Tedaj je Lolo povedala materi o Dinini nerazumljivi smrti. Ta vest je končno pretresla živce Muranovič, popadel jo je silen glavobol, kateremu je bila podvržena, ter legla na divan.

Težka mora je tlačila vse, ko so čakali zdravnika in minute so se vlekje v brezkončnost. Pretekli ste približno dve uri, ko se je končno Bernardo vrnil v spremstvu zdravnika.

Doktor Paskval je bil starih s sivo brado: nie-

po koncertu se je razvila prijetna prosta zabava na prijetnem vrtu gostilne g. Caharije, kjer so člani zbora zapeli še par izbranih komadov, ki so vzdrževali številne goste v res svečanem razpoloženju. Vrtina zabava je trajala do odhoda vseh, s katerimi so se gotlo odpravili v Trst in razne druge kraje.

Pevski zbor „Učiteljske zveze“ more biti ponosen na ta svoj uspeh nastop.

Vsa čast in hvale tudi nabrežinski „Javni ljudski knjižnici“, katere je sprejela pohvalno pismo predavatelja in s tem omogočila to pomembno umetniško manifestacijo.

— Predavanje o stekleniški turgivski univerzi. Prof. Friderik Sternberg bo imel danes 2. junija svoje drugo predavanje o predmetu „Goethejeva umetnost in osebnost“. Zčetek ob 18. uri.

— Za izselence. Tukajšnja kr. kvestura sporoča: V interesu državljanov, ki se podajajo v Belgijo, se naznanja, da je belgijska vlada ugotovila, da prihajajo italijanski državljani na belgijsko mejo brez obveznega predpisane potnega lista. Radi tega je belgijska vlada sklenila, da bo zahtevala vizum in plačilo vseh onih, ki potujejo po Belgiji brez pravilnega potnega lista ali s potnim listom, ki je že potekel.

— „Vitalistično gledališče“. Tak naslov si je dala skupina gledaliških igralcev, ki bo predstavljala jutri v sredo v tukajšnjem Filodramatičnem gledališču igrati „Nova tragika“ ali „Zvijanje, gledališče in človek Pirandello“ od Pietro Nicola Ruberto. Igra je sestavljena iz treh dejanj in sedmih prizorov in bo spremljana z godbo, zbori in plesi.

— Nalezljive bolezni v našem mestu. V času od 23. 5. do 30. 5. 1925 so bili v našem mestu sledeči slučajji nalezljivih bolezni: davica 2, škrlatica 5, trebušni legar 3; ob obolelih oseb ni nobena umrla.

Iz urada Pol. dr. „Edinosti“ v Trstu

Fr. Kr. - Postojna (žel. v pok.): Iz Vašega akta je razviden samo datum nastopa službe in Vašega izstopa. Tudi iz Benetk nimamo informacij. Vam ne pritiče pokojnina, ker nimate predpisanih let, in tudi ne odpravnina, ker se smatra Vaš izstop iz službe kot prostovoljen. Ponavljamo, da pri generalnem ravnanstvu železnice ni močnega ničesar ugotoviti, zato bomo zopet intervenirali v uradu, kateremu ste bil podrejen; tam se nam morda posreči izslediti kaj več.

Fr. G. pok. Gr. - Povir in Ana v. B. - Trst: Za Vaju smo vložili rekuz dne 28. m. m. v tajništvo računskega dvora.

Fr. L. - Trst (bivši orožnik): Vaša zadeva je v teku; čez mesec dni bomo še enkrat urgirali.

L. K. Petrov - St. Peter n. Kr.: Ministrstvo je prejelo od Vašega zastopnika v Trstu (tega zastopnika ste nam zamolčali) novo ponudbo. Lahko se boste pogajali na podlagi 20 lir za kv. meter, toda obrestni ne dobite za prošla leta. V slučaju, da ne sprejmete, bo sledila razlastitev. Vsekakor boste obveščeni po lokalnem oblastvu, kateremu bo ministrstvo pisalo v najkrajšem času. Tajništvo.

Društvena vest

— Glasbena Matica. Danes ob 19.30 uri skupne pevske vaje.

SPORT

Gostovanje hazenašic „Adrije“ v Ljubljani

Na blinčnostno nedeljo in v ponedeljek so gostovale v Ljubljani vrle hazenaške „Adrije“, ki so tako vrnilo obisk ljubljanski „Ateni“, ki je svojčas gostovala v Trstu. Adrijance so se merile z močnimi družinami „Atene“ in „Ilirije“ in dasi so obakrat podlegle, so vendar pokazale, da je ta lepi ženski sport dosegel tudi v našem Primorju lep razmah ter da lepo napreduje. Izid tekme je bil sledeči: „Adria“ - „Atena“ 4 : 8; „Adria“ - „Ilirija“ 2 : 5.

— T. V. K. Sirena naznanja vsem gg. nadzornikom in odbornikom, da je določena za prihodnji tetrtek 4. junija važna seja, ki se bo vršila v društvenih prostorih v Barkovljah ob 2. pop. — Ker se bo razpravljalo o raznih važnih vprašanjih, priporoča splošno udeležbo in še posebno vabi gg. nadzornike. — Predsednik.

Iz tržaškega življenja

— Posledica domačih preptov. 34-letna zasebnica Gilda Attioli, stanujoča v ulici Chloza št. 75, se je sinoči sprla s svojim možem Verardom, baje radi družinskih zadev. Toda mož je bil menda izredno slabe volje, kajti po ostrem prerekanju je prišel mikastiti boljše polovico najprej pestmi, potem s polenom; zdelal jo je tako hudo, da je moral prihiteti na lice mesta zdravnik resilne postaje, ki je postal ženski, ki je imela hude poškodbe na levem senu, prvo pomoč. Nato je bila Attioli-

java prepeljana v mestno bolnišnico, kjer se bo morala zdraviti kakih 20 dni.

— Hudega moža ima tudi 37-letna zasebnica Josipina Marso, stanujoča v ulici Settefontane št. 222. Sinoti ga je posilila naj izplača njenemu bratu majhen znesek denarja, ki mu ga je bil še dolgo časa dolžan. Za to nedolžno poročevanje je dobila od moša tako hudo udarce s stolkom po hrbtu, da je morala iskati pomoči v mestni bolnišnici.

— Pijaneva kopel. Predpreteklo noč okoli 24. ure je neki mlad mož, ki ga je imel, sodeč po njegovi negotovi hoji, dez mero pod kapo, skočil pred trgom Unita v morje. Dva mladeniča, ki sta to zaperila, sta prihitela neznanca na pomoč ter ga s precejšnjim naporom potegnili iz vode. Toda hladna kopel ni pljancu strelzila. Prišel je bomo bti okoli sebe in mladeniča, katerim sta se pridružila tudi dva mestna stražnika, sta ga komaj udržala, da ni zopet skočil v morje. Šele na lice mesta prihitelo zdravniki resilne postaje se je posrečilo nekoliko pomiriti pljancu, ki je bil naposled prepeljan v opazovalnico.

— Nenagoda motokocilista. 25-letni tapetnik Ezio Falcieri, stanujoč v ulici Fondaria št. 12, se je predalnočim vračal z motokocilom iz Postojne, kjer je bil na izletu z nekim prijateljem, v Trst. Na nekem ovinku pri Razdrtjem se je motokocil prevrnil in izletnika sta zletela na cesto. Dožim je njegov prijatelj ostal nepoškodovan, se je Falcieri pri padcu hudo poobil in opraskal po obrazu in levi roki. Dobil je potrebno pomoč v mestni bolnišnici, kamor se je podal ob prihodu v Trst.

— Vlask razmesarili mladeniča pri Sežani. Samomori ali nesreča? Včeraj okoli 6.30 zjutraj je neki železniški čuvaj, ki je nadzoroval železniško progo pri Sežani, našel kakih 200 m od postaje na tiru, ki je bil na široko okropljen s krvjo, strašno razmesarjeno moško truplo; noge so bile popolnoma odtrgane od života in so ležale par metrov vstran; glava je bila tako strašno zmečkana, da ni bilo mogoče spoznati nesrečnika. Orožniki in člani sodne komisije, ki so se podali na lice mesta, niso našli pri nesrečniku nikakih osebnih listin, zato ni bilo mogoče ugotoviti njegove identitete. Tudi se ni dalo še dognati, če gre za nesrečo ali samomor; vsekakor pa je poslednja domneva bolj verjetna, ker je proga na tistem mestu ravna in je mogoče zapaziti vlak že od daleč. Dva železničarja iz sežanske postaje sta izjavila, da sta tisto jutro zarana videla mladega moškega, ki je hodil sem in tja ob progi. Razmesarjeno truplo so si ogledali tudi številni kmetje, toda nihče ni mogel z gotovostjo spoznati neznanca; nekateri so menili, da gre za nekega delavca iz Lokve, po imenu Fonda, a ni še znano, če je ta domneva upravičena. Krvavi ostanki nesrečnika so bili prepeljani v Sežano, kjer bodo pokopani na tamošnjem pokopališču, kakor hitro se ugotovi njegova istovetnost.

Ponesrečenec, oziroma samomorilec, je približno 28—30 let star.

— Poskušeni samomor. Sinoti okoli 22. je mornar Josip Marzella, dodeljen tehničnemu uradu vojne mornarice, idoč po nabrežju Sacchetta, ugledal nedaleč od brega mlado žensko, ki se je obupno otapala v vodi in vpila na pomoč. Marzella je skočil v bližnji čoln in se naglo približal neznanici, ki se je že potapljala; v poslednjem trenutku jo je zgrabil za obale in jo potegnil k sebi v čoln. S pomočjo drugih oseb, ki jih je medtem privabil nenavadni prizor, je spravil deklico na breg in ji pomagal v neko javno kočijo, s katero je bila prepeljana v mestno bolnišnico. Po prvi pomoči, ko je prišla nekoliko k sebi, se je deklica izkazala za 22-letno Neno Sossek, rodom iz St. Petra na Krasu, stanujočo v ul. XX Settembre št. 63. Povedala je, da je skočila v morje s samomorilnim namenom, ni pa hotela povedati varoka njenega obupnega koraka. — Njeno stanje ni nevarno.

Vesti z Gorškega

— Pod svobodnim solncem. Marsikomu se bo zdel čuden naslov tega članka odnosno te vesti. Vendar je ta naslov le dosleden zaključek drugega naslova, naslova „pod komisarjskim jarmom“, pod katerim smo pred meseci in leti, za časa neurečnega prefektovanja Pisenti-ja in Nencetti-ja, skoraj dnevno poročali o razpustih naših občinskih zastopov in so se po Gorškem tako razpasi komisariji, da smo od dne pričačevali, kako bo modri obmejni politik Pisenti tudi slovenskim rodbinam postavil na čelo komisarije. Večina naših že itak težko preobloženih občin je jecala pod komisarjskim jarmom. Komisar je bil kazen, katero je Pisenti pošiljal na one občine, ki niso hotele upogniti svojega tilnika pred njegovimi slogami.

Tekom dveh mesecev bo to žalostno poglavje „pod komisarjskim jarmom“ zaključeno, zakaj tekem dveh mesecev se bodo izvršile v vseh onih občinah v katerih vladajo komi-

sarji, zakonite občinske volitve. Za 14. junija so razpisane volitve v Sv. Križu, Brijah in Cepovanu in za 12. julija v Podgori. Sploh se bodo od 14. junija naprej vršile vsako nedeljo volitve v dveh ali vsaj eni občini in po vseh občinah pripravljajo komisariji še svoje popo-
ke koveže.

Zaopmo dali temu članu oni sveci na slovo. Caprav smo se daleč od popolne svobode in enakopravnosti v državi, kateri pripadamo, vendar bo naše ljudstvo, zlasti pa prizadete občine, s velikim veseljem sprejelo vest, da mu je bil snet eden iz težkih jarmov, ki mu ne dajo svobode dihati in živeti. Sicer bo treba še mnogo časa, dela in volje, da se zacepi rana, ki jo je prizadela ta jarem, kajti ponekod bo zapuščen komisarijev naravnost strašno. Marsikje bodo našli novoizvoljeni občinski zastopi občinsko gospodarstvo v popolnem razsulu, toda z dobro voljo, varčnostjo in stidljivostjo se bo dala zaceliti tudi ta rana.

Ne moremo si kaj, da bi ne izrekli našega priznanja tudi sedanemu furianskemu prefektu, ki naj si bo v sveli, da je z goranjim dejanjem pričel celiti one mnogostevilne rane, katere so s svojimi dejanji prizadeli njegovi predniki ugledu države pred našim ljudstvom in zaupanju v njeno upravo. Ako bo nadaljeval po tej poti, si bo gotovo stekel velike za-
sluge za državo in za slovensko ljudstvo na Gorškem, katerega hvaležnost mu ne izostane.

Iz tržaške pokrajine

— Iz Vrhopolj. Na lepem, senčnatem dvorišču gostilne v Vrhopolju se je vršila v nedeljo krasna ljudska veselica. Veselilni prostor je bil okusno ograjen z zelenjem. V zelenju se je skrival tudi leseni oder. Nastopilo je osem pevskih društev, ki so vsa — več ali manj — častno rešila svojo nalogo. Najboljši vtis sta napravili društvi „Zvezda“ iz Hrpelja in „Vene“ iz Kozine. Prvo je peto Adamčičev: „Koneg skopni“, drugo „Opomin k veselju“. Tudi društvo „Slavniki“ iz Klanca (Adamčič: Stoji gora) bi bilo doseglo izvrsten uspeh, ako bi bilo peto to veselo narodno pesem malo veseleje. Dober je tudi pevski zbor iz Druge, videlo se je pa, da ni imel mnogo vaji. Tudi pevski zbor iz Vrhopolj in Gročane bosta dosegla izvrstne uspehe z vztrajnimi vajami. Prijetno je iznenadilo društvo „Zarja“ iz Bazovce, ki je izvajalo lep ženski zbor s spremljevanjem tamburice. Ženske dobre, tamburaši še boljši. Najlepši uspeh cele veselice pa je doseglo pevsko društvo „Ilirija“ iz Trsta, Peli so Lajovčičev: „Mladec z madom“, „Pastirski“ in Adamčičev: „Mlad junak po vasi jezdi“. Novost modernih zborov, ki so bili poleg tega dobro izvajani, je vpilvala zelo ugodno. Društvo je želo ogromen aplavz. Spored je zaključila burka „Zenin Jakob“, ki je izvalila mnogo smeha. Nič ni motilo veselega razpoloženja in vse se je izborno zabavalo tja pozno v noč. — Izletniki.

— Pevsko društvo „Veliko gradščice“, iz Vrhopolj se najlepše zahvaljuje vsem bratskim društvom, ki so se udeležila nedeljske veselice in ki so pripomogli, da je tako izvrstno uspeša prireditve. Posebna zahvala gre „Iliriji“ iz Trsta, ki se ni ustrašila dolge poti, in tudi vsem udeležencem sploh. — Odbor.

DAROVİ

Na poziv „Solskega društva“ v „Edinosti“ z dne 3. maja t. l. pošilja g. dr. N. N. L. 100 z željo, da bi našel obilo posnemovalcev. Ker je bila „Bionda“ po 6 letih pri društvu, daruje g. Josip Mislej L. 30 — za „Solsko društvo“.

Gg. Košta in Sirk, Sv. Križ, darujeta L. 5, Zdenko Ferlić L. 5 za „Solsko društvo“. Gospod Mermolja F., Dobravlj, daruje L. 10 kot dar za „Našo decos“. Iz Vrhopolj je „Solsko društvo“ prejelo potom Antona Žerjavi iz Kravčevega potoka L. 23.20, nabranih o priliki dneva za „Našo decos“. Darovali so: Anton Ražem L. 5, Valentin Fonda in Angel Vajnjevce po 2 liri; Josip Abram, Anton Grahonja, Valentin Bernetič, Stefanija Ferluga, Anton Ferluga, Bogomir

Borzna poročila.

DEVIZE Amsterdam od 1005.— do 1015.— Belgija od 123.50 do 124.50; Pariz 125.75 do 126.50 London od 123.30 do 122.70; New York od 25.15 do 25.25; Španija od 382.— do 387.—; Švica od 488.— do 490.—; Atene od 43.— do 45.—; Berlin od 592.— do 598.—; Bukarešt od 11.50 do 12.—; Praga od 74.25 do 74.75; Ogrska od 0.9349 do 0.9350; Dunaj od 0.0350 do 0.0356; Zagreb od 41.90 do 42.20.

VALUTA: Avstrijske krole od 0.0348 do 0.0355 dinarji od 41.60 do 42.—; dolarji od 25.10 do 25.20; novel po 20 frankov od 98.— do 98.—; funt sterling od 122.40 do 122.60.

Benečijske obveznice 76.—.

Predno kaj nakupite, obiščite

Veliko skladišče pohištva

tvrdke
ALESSANDRO LEVI MINZI

Via Rettori št. 1 — Via Maicanton št. 7-13

Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbiri.

zadeti kap, ali pa se mu utegne zmešati.

Ko je Lolo čula, da bo treba roko odrezati, je glasno zavpila in si zakrila obličje z rokami. Od strahu ni niti razumela, čigavo roko je hotel doktor odrezati. Krčevito je ihtela in mrmrala:

— Pohabili boste Pavlika? Oj! Zato torej na njegovem zapetju rdeča lisa!

Doktor je ni popolnoma razumel; ko pa je videl, kako je Lolo iz sebe, jo je prijel za roko ter jo prijateljski stisnil.

— Bodite trdni, draga gospodična. Zdaj ga ne morem operirati, ker nimam s seboj kirurških prip. prav. Pa se tudi ne čutim dovolj sposobnega za to delo. Mnogo sem videl, mnogo sem bral in mnogo sem se naučil od svojega starega prijatelja Taddea, a po vseh izkušnjah morem reči, da je tu potreben prejši čarovnik kakor zdravnik.

Pri besedi „čarovnik“ je Lolo dvignila glavo, a v očeh ji je zabliskal žarek upanja.

— Imam prijatelja, učenega okultista, in dan na dan čakamo njegovega prihoda, — je odgovorila bolj živo.

— Brzujte mu in prosite ga, naj pospeši svoj prihod, — je rekel prijazno doktor. — Jaz sem vam vedno na razpolago. Za vašo mater in drugo častivredno damo kakor tudi za brata ni treba si delati skrbi. Imeti morajo popoln mir. Dal sem jim narkotične kaplje. Vsi trije se do večera naspijo in upam, da vstanejo zdravi.

Kapun, Jakob Grahonja, Jožica Škerpi, Mihael Bernetič, Anton Abram, Franc Cermelj in Josif Ferluga vsak po 1 liri; Mihael Cermelj L. 0.70, Josip Maganja, Josip Kapun in Ivan Bak po L. 0.50; skupno L. 23.20.

V Goranjah in Bukovju je g. Karel Jurec nabral o priliki dneva za „Našo decos“ L. 15. Darovali so: N. N., Bukovje, L. 5, družina Jurec ml., Gorenje, L. 6, Fran Krizman, Anton Poljšak, Josip Maganja ml. in Franc Jurec, vsi iz Goranji po 1 liri; skupno L. 15. Vsem darovalcem kakor nabiratelju srčna hvala!

MALI OGLASI

PEKOVSKEGA vajenca, on 14 do 16 let star, sprejme takoj Viktor Ječič, pekarna v Dobravljah 105 pri Ajdovščini 709

MLADENKO, oziroma ženo išče družina za služkinjo. Obrniti se na naslov: Via S. Nicolò 31/II. 725

HISNA za ves dan ali posamezne ure se išče. Spi se ne v hiši. St. Perhavec, dentist, Se- 726

OSEL se prodaja. Via di Roiano 2. 726

PIANINI, novi, s štirinajstimi strunami, moderatiji, prvotnih tovarn, se prodajo za 4000, 4200, 4500. Trst, Via Solitario 25, III. 690

INDIAN-SCOUT, motorno kolo s sidecar-om 4—6 PH, zajamčeno v najboljšem stanju, komaj eno leto rabljeno, se takoj prodaja za ugodno ceno. Naslov: Lampe, Bač pošta Knežak (Fontana del Conte). 710

BABICA, avtorizirana se priporoča. Slavec, via Giulia 29. 713

BREZPLAČNO očiščenje stanovanja s formalinim parom, z Verminalom pa iztreblimo mrčesi, ako niso po prvi disinfekciji popolnoma uničeni kuhinjski ščurci stence itd. Zavod za disinfekcijo in uničevanje mrčes. Via Domenico Rossetti 2. 719

ČEVLJARSKI pomočnik išče dela, Kuk Ivan, Tolmin št. 19. 692

Zeleno milo

VELOCE-LAVABENE

rabijo prvotne pralnice vsled posebnih čistilnih svojstev za perilo, svilenino in tkanino

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje 66

kupuje

Zlatačna ALBERT POUH

Trst, Via Mazzini 46

Automobilska proga

Trst-Nova cesta-Lonjerski kamnolom-Bazovica-Padriče-Gropada-Trebeče

Ob delavnikih: iz P. Oberdan ob 12.—, 18.—, 19.40

iz Trebeč ob 7.—, 14.15, 18.45

Ob praznikih: iz P. Oberdan ob 7.30*, 12.—, 15.30, 18.—, 20.—

iz Trebeč ob 7.—, 9.—, 14.15, 19.—, 20.—

* Samo v slučaju lepega vremena.

NB. Ob delavnikih edina cena L. 3.—

Podjetje Romolo Brunelli.

427

ZA BIRMO

je edini vaš urar in zlatar

Alojzij Povh

na Piazza Garibaldi št. 2

prvo nadstropje